

Til Socialudvalget

Orientering om konsekvenserne af finansloven for 2016 for Socialforvaltningens målgrupper

Baggrund

Den 19. november 2015 indgik Regeringen (Venstre) aftale om finansloven for 2016 med Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti. Finanslovsaftalen indeholder et kontanthjælpsloft, som vil have store konsekvenser for Socialforvaltningens målgrupper, særligt børnefamilier.

Finanslovsaftalen indeholder flere punkter af relevans for Socialforvaltningens målgrupper. Heraf er de vigtigste:

- Udvidelse af målgruppen for integrationsydelse
- Indførelse af kontanthjælpsloft
- Indførelse af 225-timers regel

En stor del af borgerne i Socialforvaltningens målgruppe modtager kontanthjælp, hvorfor de nye ydelser og ændrede regler også vil få store konsekvenser for Socialforvaltningen generelt, bl.a. i forhold til Socialudvalgets pejlemærke om at flere udsatte københavnere har en bolig. Ændringerne vil øge udsatte borgeres risiko for udsættelse og medføre et øget pres på den sociale anvisning.

Integrationsydelse – udvidelse af målgruppen

Pr. 1. september 2015 indførte folketinget integrationsydelse til personer, som **efter** denne dato var ankommet til Danmark, og som ikke havde opholdt sig i landet i mindst 7 ud af de seneste 8 år.

Med finanslovsaftalen udvides målgruppen til at omfatte alle borgere, som ikke har opholdt sig i Danmark i mindst 7 ud af de sidste 8 år. Ændringen træder i kraft 1. juli 2016.

Udvidelsen af målgruppen kommer i videre omfang til at påvirke borgere i København og muligvis borgere i Socialforvaltningens målgrupper. De påvirkede borgere har indtil nu modtaget kontanthjælp, men med ændringen får enlige over 30 år næsten halveret ydelsen fra 10.849 kr. pr. måned til 5.945 kr. pr. måned. Det må forventes, at enlige i målgruppen for ydelsen vil få vanskeligt ved at fastholde en bolig i København. Da ydelsen er relativt ny, råder Socialforvaltningen endnu ikke over data om, hvor mange borgere i Københavns Kommune eller i regi af Socialforvaltningen, der vil blive berørt.

Indførelse af kontanthjælpsloft

Forligspartierne ønsker med finanslovsaftalen at øge gevinsten ved at komme i arbejde for kontanthjælpsmodtagere. Derfor er der i

17-12-2015

Sagsnr.
2015-0287280

Dokumentnr.
2015-0287280-1

Sagsbehandlere
Susan Fiil Præstegaard
Rosa Christine Mattsson

Center for Politik

Bernstorffsgade 17
1577 København V

Telefon
5170 7155

E-mail
PA07@SOF.kk.dk

EAN nummer
5798009683052

www.kk.dk

finansloven fastsat et loft over de ydelser, som borgerne maksimalt kan modtage i grundydelse (kontanthjælp, uddannelseshjælp eller integrationsydelse), samt ydelser på boligområdet (boligstøtte og særlig huslejestøtte jf. aktivlovens § 34).

Lofterne for den samlede ydelse til borgeren ligger for de fleste grupper ca. 2.000 kr. over grundydelsen, dvs. at borgerne indenfor loftet kan modtage ca. 2.000 kr. pr. måned i boligrelaterede ydelser. Reglen træder i kraft 1. april 2016, men påvirker først udbetalingen af ydelser pr. 1. oktober 2016. Socialforvaltningen og BL har regnet på de forskellige typer af ydelsesmodtagere med ensartede resultater.

Enlige uden børn

Da denne målgruppes ydelser til husleje (boligstøtte og særlig huslejestøtte efter Aktivlovens § 34) tilsammen holder sig under loftets grænser på ca. 2.000 kr. ud over forsørgelsesydelsen, forventes målgruppen ikke at blive særligt berørt af loftet.

Par og børnefamilier

Børnefamilier kan modtage op til 60 % af huslejen i boligstøtte. Da denne målgruppe kan få en høj boligstøtte, rammes gruppen hårdt af kontanthjælpsloftet.

BL har lavet nedenstående beregninger af konsekvenserne, som Socialforvaltningen har tilrettet med kontanthjælpssatser for 2016. Socialforvaltningen antager, at loftet korrigeres på samme måde som satserne.

Tabel 1: Økonomiske konsekvenser af kontanthjælpsloftet for forskellige husstande

Husstand	Max. boligstøtte (excl. § 34 ydelse)	Max boligstøtte efter de nye regler	Kontanthjælp*	Loft**	Tab
Enlige uden børn	1.000 kr.	1.000 kr.	10.968 kr.	13.121 kr.	0 kr.
Enlige forsørgere med 1 barn	3.500 kr.	550 kr.	14.575 kr.	15.125 kr.	2.885 kr.
Enlige forsørgere med 2 børn eller flere	3.500 kr.	906 kr.	14.575 kr.	15.481 kr.	2.531 kr.
Samlevende og gifte uden børn	1.000 kr.	0	21.936 kr.	21.936 kr.	1.000 kr.
Samlevende og gifte med børn	3.500 kr.	0	29.150 kr.	29.150 kr.	3.500 kr.

*alle satser er angivet for borgere over 30 år i 2016

**alle satser er fra aftalen om kontanthjælpsloftet i 2015 korrigeret med PL-fremskrivning på 1,6 % for 2016.

Kontanthjælpsloftet betyder, at samlevende/gifte uden børn helt mister retten til boligstøtte, fordi kontanthjælpsloftet for denne gruppe ligger på samme niveau som selve kontanthjælpsydelsen til denne gruppe.

BL vurderer, at tabet vil have de største konsekvenser for familier i hovedstadsområdet, fordi boligerne her er relativt dyre og derfor hidtil ofte har udløst høj boligstøtte.

Den umiddelbare konsekvens vil være, at det vil være vanskeligt for borgere på kontanthjælp at bevare deres nuværende bolig. Socialforvaltningen vurderer at i alt ca. 4.600 husstande i Københavns Kommune modtager kontanthjælp og har hjemmeboende børn under 18 år. I alt ca. 500 af disse familier har kontakt til Socialforvaltningen.

Indførelse af 225-timers regel

225-timers reglen skal sikre et skærpet krav om rådighed for kontanthjælpsmodtagere. Udgangspunktet er, at alle modtagere af kontanthjælp, uddannelseshjælp og integrationsydelse, der godt kan arbejde skal arbejde mindst 225 timer i ordinær understøttet beskæftigelse indenfor de seneste 12 måneder.

Reglen træder i kraft pr. 1. april 2016. Reglen indføres fra 1. oktober 2016 til 31. marts 2017, hvor hjælpen nedsættes, hvis borgeren ikke har haft mindst 113 timers ordinært understøttet arbejde gennem de seneste 6 måneder.

Overordnet kan enlige under 30 år med lave ungedydelser miste 500 kr. om måneden. Enlige over 30 år har højere ydelser, og kan derfor miste 1.000 kr. Ægtepar mister ydelsen til den ene ægtefælle, og rammes derfor markant hårdere af reglen. De unge under 30 år, som har højere ydelser, f.eks. fordi de er visiteret som aktivitetsparate og har fået aktivitetsstillæg, eller fordi de har en lidelse indenfor skizofrenispektret vil principielt kunne miste 1.000 kr. om måneden. Det forudsættes dog, at det vurderes, at de har været i stand til – på trods af visitationen – at yde de 225 timers arbejde.

Borgere, som ikke er i stand til at arbejde, stilles ikke overfor kravet. Det er endnu ikke endeligt afklaret, om vurderingen af, hvem der kan arbejde vil følge den nuværende visitation af borgerne som hhv. job-, uddannelses- og aktivitetsparate.

Også 225-timers reglen vil i vidt omfang begrænse kontanthjælpsmodtageres mulighed for at betale husleje i det omfang, de ikke kan finde ordinær understøttet beskæftigelse. Hvorvidt reglen vil føre til udsættelser, vil afhænge af hvilken husleje de berørte borgere har i forvejen.

Socialforvaltningen vurderer, at i alt ca. 5.000 borgere med kontakt til forvaltningen modtager kontanthjælp. Af disse er ca. 2.000 borgere vurderet job- eller uddannelsesparate.

Antallet af borgere, som berøres af loftet

Socialforvaltningen har opgjort, hvor mange borgere, der kan forventes at blive berørt af de nye regler om kontanthjælpsloft og 225-timers regel.

	Kontanthjælpsmodtagere i København				I alt
	Over 30 år		Under 30 år		
	med børn	uden børn	med børn	uden børn	
Antal uden tilknytning til Socialforvaltningen	3.483	11.563	621	2.853	18.520
Antal med tilknytning til Socialforvaltningen	405	3.465	92	922	4.884
Konsekvens kontanthjælps-loft (excl. § 34 ydelse)	2.500-3.000 kr. pr. md.	0 kr.	1.500-3.000 kr. pr. md.	0 kr.	
Konsekvens 225-timers regel	-1.000 kr. pr. md.	-1.000 pr. md.	-500 kr. pr. md.	-500 kr. pr. md.	

Dataene om kontanthjælpsmodtagere er opgjort som borgere i København pr. 1. december 2015, som i august 2015 modtog kontanthjælp. Udbetalingerne for august er pt. de nyeste data, som Socialforvaltningen råder over.

Som definition på borgere med tilknytning til Socialforvaltningen anvendes data fra kilderne CSC Social, KØR, NAB og CSC Omsorg. På baggrund af disse er der dannet en samlet SOF-population, hvor borgere der pr. 1. december 2015 havde en aktiv indsats i SOF (en ikke-kontant ydelse efter Serviceloven eller alkoholbehandling efter Sundhedsloven) indgår.

Beregningen af konsekvenser af kontanthjælpsloftet er baseret på gennemregning af støtten til tre forskellige realistiske boligtyper (størrelse og pris) som hhv. enlige og familier kan forventes at bebo ud fra deres ydelses størrelse. Det bemærkes, at det ikke har været muligt med kort varsel at få en beregning fra Beskæftigelses og Integrationsforvaltningen i forhold til hvor meget en familie kan

forventes at miste i ydelser efter aktivlovens § 34 om særlig støtte til borgere med høje boligudgifter eller stor forsørgerbyrde. Evt. tab af denne ydelse vil yderligere forstærke den samlede nedgang i ydelser for særligt børnefamilier.

Herudover bemærkes det, at ydelsesmodtagere, som ikke vurderes i stand til at arbejde, ikke vil miste et beløb pga. 225-timers reglen.

Konsekvenser i Socialforvaltningen

De lavere ydelser betyder konkret at en gruppe københavnere får markant sværere ved at betale husleje. Hvis borgerne trues af udsættelse af boligen pga. de lavere ydelser, vil flere søge boligsocial anvisning. De vanskeligheder, som anvisningen aktuelt har i forhold til at anvise enlige en bolig, vil udbredes til også at omfatte børnefamilier. Når familiernes betalingsevne mindskes, vil ventetiderne på et tilbud om bolig øges, og udgifter til alternative opholdsmuligheder (krisecentre, nødboliger o.lign.) vil blive forøget. Der er risiko for, at også familier, som ikke i forvejen har haft kontakt til Socialforvaltningen, fremover vil have behov for støtte og rådgivning.

Socialforvaltningen kan ikke kompensere for, at borgerne modtager lavere ydelser. Socialforvaltningen har mulighed for i en kortere midlertidig periode at bevilge en særlig ydelse til borgere, som trues af udsættelse. Der er imidlertid en lang række betingelser knyttet til ydelsen, og det er en forudsætning, at udsættelse på sigt afværger. Der vil ikke være mulighed for at fastholde borgeren i hele den ventetid, der vil være på en billigere bolig. Herudover må forvaltningen ikke kompensere for sanktioner i beskæftigelsesreglerne, f.eks. virkningen af 225-timers reglen. Dette betyder i yderste konsekvens at forvaltningen bliver nødsaget til at henvise borgere til at søge bolig i andre kommuner.

Kontanthjælpsloftet forventes således at medføre er forstærket pres på et i forvejen presset Københavnsk boligmarked.

Socialforvaltningen og de almene boligorganisationer følger udviklingen i antallet af udsættelser tæt ifølge den Hovedaftale, som Københavns Kommune og BL's 1. kreds har indgået. Der er i samarbejdet mellem kommunen og BL derfor i regi af Samarbejdsforum nedsat en løbende arbejdsgruppe om forebyggelse af udsættelser. Aktuelt undersøger denne gruppe praksis for forebyggelsen, og vil på baggrund af data for udsættelser i 2013 og 2014 senere på året fremsætte forslag om nye tiltag, som kan begrænse udsættelser.

Parterne vil i regi af arbejdsgruppen løbende undersøge om lovændringerne som følge af finansloven for 2016 får konsekvenser i

forhold til borgernes mulighed for at få og fastholde en bolig i København. Det vil f.eks. kunne ses ved et forhøjet antal restancer varslinger om udsættelser og gennemførte udsættelser efter de nye reglers ikrafttræden.

Eventuelle problemstillinger vil desuden kunne ses i opgørelser over status på Socialudvalgets pejlemærker, herunder om det er muligt for kommunen at anvise borgerne en bolig, de har råd til, om antallet af udsættelser fortsat falder, om antallet af hjemløse falder, og om de borgere, som får anvist en bolig, kan fastholde den.